

Heinrich Schütz

(1585-1672)

Musikalische Exequien

I-a (Kyrie) SWV 279

*Nacket bin ich vom Mutterleibe
kommen, nacket werde ich wiederum
dahin fahren.
Der Herr hat's gegeben, der Herr hat's
genommen. Der Name des Herren sei gelobet
(Job-1, 21)
Herr Gott, Vater im Himmel, erbarm dich
über uns!*

*Christus ist mein Leben,
Sterben ist mein gewinn. (Filippenzen-1, 21)
Siehe, das ist Gottes Lamm,
das der Welt Sünden trägt (Joh.-1, 29)*

*Jesu Christe, Gottes Sohn, erbarm dich unser!
Sterben wir, so sterben wir dem Herren.
Leben wir, so leben wir dem Herren;
Darum: wir leben oder sterben,
so sind wir des Herren (Rom.14,8)
Herr Gott, heiliger Geist, erbarm dich über uns!*

I-b (Gloria)

*Also hat Gott die Welt geliebt,
dass er seinen eingeborenen Sohn gab.
Auf dass alle, die an ihn gläuben,
nicht verloren werden,
sondern das ewige Leben haben (Joh.3,16)
Er sprach zu seinem lieben Sohn:
Die Zeit ist hie zu erbarmen.
Fahrt hin, meins Herzens werte Kron,
und sei das Heil der Armen
und hilf ihn' aus der Sünden Not,
erwürg für sie den bitteren Tod
und lass sie mit dir leben. (Martin Luther)*

*Das Blut Jesu Christi, des Sohnes Gottes,
machtet uns rein von alleen Sünden. (1Joh.1,7)
Durch ihn ist uns vergeben die Sünd,
geschenkt das Leben.
Im Himmel solln wir haben, o Gott,
wie grosse Gaben. (Ludwig Helmbold)
Unser Wandel ist im Himmel,
von Jesu Christi, des Herren,
welcher unsern nichtigen Leib verklären wird,
dass er ähnlich werde seinem verklärten Leibe.*

*Es ist allhier ein Jammertal,
Angst, Not und Trübsal überall;
des bleibens ist ein' kleine Zeit,
voller Mühseligkeit,
und wer's bedenkt,
ist immer im Streit. (Johann Leon)*

Naakt ben ik uit mijn moeders schoot
gekomen, naakt zal ik daarheen terugkeren.

De Heer heeft gegeven, de Heer heeft
genomen. Zijn naam zij geprezen.

Heer God, Vader in de hemel, ontferm u
over ons!

Want leven is voor mij: Christus, en
sterven dus een gewin.
Zie het Lam Gods, dat de zonden van de
wereld wegneemt.

Jezus Christus, zoon van God, ontferm u
en als wij sterven, dan voor de Heer.
over ons! Als wij leven, dan voor de Heer,
Of we nu leven of sterven,
wij zijn van de Heer.
God, heilige Geest, ontferm u over ons!

Zo zeer heeft God de wereld lief gehad
Dat hij zijn eniggeboren zoon gaf,
opdat ieder, die in hem gelooft
niet verloren gaat,
maar het eeuwige leven zal bezitten.
Hij sprak tot zijn geliefde zoon:
nu is het tijd voor mededogen.
Ga nu, mijn teerbeminde,
geef de armen nieuwe hoop
en bevrijd hen uit de macht van het kwaad
opdat de bittere dood voor altijd overwonnen
zal zijn en zij met u mogen leven.

Het bloed van Jezus Christus, Gods zoon,
maakt ons rein van alle zonden.
Door Hem zijn onze zonden vergeven,
is ons het leven geschonken.
In de hemel zullen wij grote gaven
ontvangen.
Want wij zijn burgers van een rijk in de
hemel, vanwaar wij ook Heer Jezus Christus
als verlosser verwachten die ons sterfelijke lijf
zal veranderen opdat het gelijk zal zijn aan
zijn verheerlijkt lichaam.

De aarde is een tranendal,
angst, nood en droefenis overal;
ons aardse leven is maar kort,
vol kommer en kwel
en wie er bij stilstaat
is in tweestrijd.

*Wenn eure Sünd gleich blutrot ware,
soll sie doch schneeweisz werden;
wenn sie gleich ist wie rosinfarb,
soll sie doch wie Wolle werden. (Jesaja 1,18)
Sein Wort, sein Tauf, sein Nachtmahl
dient wider allen Unfall;
der heilige Geist im Glauben lehrt uns
darauf vertrauen. (Ludwig Helmbold)*

*Gehe hin, mein Volk, in eine Kammer
und schleuss die Tür nach die zu!
Verbirge dich einen kleinen Augenblick,
bis der Zorn vorüber gehe. (Jesaja 26,20)
Der Gerechten Seelen sind in Gottes Hand,
und keine Qual rühret sie an.
Für den Unverständigen werden sie angesehen,
als Stürben sie,
und ihr Abschied wird für eine Pein gerechnet,
und ihr Hinfahren für Verderben;
aber sie sind im Frieden. (Weisheit Salomonis 3, 1-3)*

*Herr, wenn ich nur dich habe,
so frage ich nichts nach Himmel und Erden.
Wenn mir gleich Leib und Seele verschmacht',
so bist du, Gott, allzeit meines Herzens Trost
und mein Teil. (Psalm 73,25-26)
Er ist das Heil und selig Licht für die Heiden,
zu erleuchten die dich kennen nicht, und zu weiden.
Er ist seines Volks Israël, der Preis,
Ehr, Freud' und Wonne. (Martin Luther)*

*Unser Leben währet siebenzig Jahr
und wenn's hoch kommt, so sind achtzig Jahr,
und wenn es köstlich gewesen ist,
so ist es Müh' und Arbeit gewesen. (Psalm 90,10)
Ach, wie elend ist unser' Zeit allhier auf dieser
Erden;
gar bald der Mensch darniederleit,
wir müssen alle sterben,
allhier in diesem Jammertal ist Müh und
Arbeit überall, auch wenn dir's wohl gelinget.
(Johannes Gigas)*

*Ich weiss, dasz mein Erlöser lebt,
und er wird mir hernach aus der Erden auferwecken,
und werde darnach mit dieser
meiner Haut umgeben werden, und werde in
meinem Fleisch Gott sehen. (Job 19,25-26)
Weil du vom Tod erstanden bist,
werd' ich im Grab nicht bleiben.
Mein höchster Trost dein Auffahrt is,
Todsurcht kannst du vertreiben,
denn wo du bist, da komm' ich hin,
dasz ich stets bei dir leb' und bin,
drum fahr ich hin mit Freuden.
(Nikolaus Herman)
Herr, ich lasse dich nicht,
du segnest mich denn. (Genesis 32,26)*

Al waren uw zonden als scharlaken,
zij zullen wit worden als sneeuw;
al waren zij rood als karmozijn,
zij zullen zijn als witte wol.
Zijn woord, zijn doop, zijn Avondmaal
beschermen ons tegen alle onheil;
de heilige Geest leert ons gelovig daarop
te vertrouwen.

Trek u terug in uw kamers, mijn volk,
en sluit de deur achter u!
Verberg u een korte tijd,
tot de toorn voorbij is.
De zielen van de rechtvaardigen zijn in Gods
hand: geen kwelling kan hen deren.
In het oog der dwazen was het,
of zij stierven;
men beschouwde hun einde wel als een ramp
en hun heengaan van ons als het einde
van alles, maar toch zijn zij in vrede.

Heer, als ik u maar heb
Is hemel en aarde om het even.
Al dorsten mijn lichaam en ziel,
gij, God zijt de troost van mijn hart,
mijn erfdeel.
Hij is het heil en zalig licht voor de heidenen,
om te verlichten en te voeden die u niet kent.
Hij is zijn volk Israël tot eer, vreugde en
zaligheid.

Ons leven duurt maar zeventig jaren,
of, zo we krachtig zijn, tachtig;
en als het de moeite waard was, dan door
moeite en inspanning.
Ach, hoe ellendig is ons aardse leven;

zodra de mens geboren is, staat vast
dat hij moet sterven.
Hier in dit tranendal is leed en kommer
overall, ook al komt het tot een goed einde.

Ik weet dat mijn verlosser leeft
en hij zal mij hierna uit de aarde doen
opstaan en ik zal weer met deze,
mijn huid, worden bekleed, en zal in
mijn lichaam God zien.
Omdat Gij uit de dood zijt opgestaan,
Zal ik niet in het graf blijven.
Mijn grootste troost is uw opstanding;
doodsangst kunt gij verdrijven.
Want waar gij zijt, kom ik naartoe,
zodat ik steeds bij u ben.
Dus ga ik in vreugde heen.

Heer, ik laat u niet gaan voordat
gij mij gezegend hebt.

*Er sprach zu mir: halt dich an mich,
es soll dir itzt gelingen;
ich geb' mich selber ganz für dich,
da will ich für dich ringen.
Den Tod verschlingt das Leben mein,
Mein Unschuld trägt die Sünden dein,
da bist du selig worden. (Martin Luther)*

II (Parentationsmotette) SWV 280

*Herr, wenn ich nur dich habe,
so frage ich nicht nach Himmel und Erden.
Wenn mir gleich Leib und Seele verschmacht',
so bist du Gott, allzeit meines Herzens Trost
und mein Teil. (Psalm 73,25-26)*

III (Canticum Simeonis) SWV 281

*Herr, nun lässest du deinen Diener
in Frieden fahren, wie du gesagt hast;
denn meine Augen haben deinen Heiland gesehen,
welchen du bereitet hast für allen Völkern,
ein Licht zu erleuchten die Heiden,
und zum Preis deines Volkes Israël. (Lukas 2,29-32)*

Hij sprak tot mij: wees mij trouw en
voorspoed zal je deel zijn;
ik geef mezelf helemaal voor jou en ik zal
voor je strijden.
Mijn leven heeft de dood overwonnen,
mijn onschuld draagt jouw zonden
zodat jij zalig kunt worden.

(Afscheidsmotet)

Heer, als ik u maar heb
Is mij hemel en aarde om het even.
Al dorsten mijn lichaam en ziel,
gij, God zijt de troost van mijn hart,
mijn erfdeel.

Nu laat Gij, Heer, uw dienaar gaan
in vrede, naar uw woord;
want mijn ogen hebben uw heil aanschouwd
dat Gij bereid hebt voor alle volken:
een licht, tot verlichting der heidenen
en tot luister van Israël, uw volk.